



Sørine Gotfredsens prædiken 2. søndag i fasten

Taler

Sørine Gotfredsen
Sognepræst og samfundsdebattør

Dato

16. marts 2025

Sted

Jesuskirken, Valby

Omstændigheder**Prædikentekst**

Matthæusevangeliet kapitel 15, vers 21-28

Salmer

403, 25, 392, 355, 578, 31

- 1 Jeg kender en mand, der som lille ofte var meget bekymret for, om hans forældre var i tilstrækkeligt godt humør. Det er jo mange børns lod at tro, at de er ansvarlige for hele den gode stemning i huset, og denne dreng mente, at når hans mor isolerede sig på soveværelset, måtte der gøres noget. Og en dag, hvor
- 5 han igen opsøgte sin mor, da hun var i et særligt kulsort hjørne, for at muntre hende op, indså han pludselig, hvor håbløst det var. For moderen svarede ham ikke med et ord og kunne knap nok se ham i øjnene, og fra den dag gav sønnen op.
- 10 Det kan være skelsættende at blive afvist, ikke mindst af ens far eller mor, og vi bærer nok alle på afvisninger som nederlag, der lærte én, hvordan det er ikke at føle sig ret meget værd. Når man ved, hvordan man reagerer på den personlige afvisning, ved man en hel del om sig selv og forstår måske, at det også har at gøre med dette at være et menneske, der har et valg.
- 15 Kvinden, som vi hører om i dag, oplever den største afvisning, man nok kan forestille sig, nemlig fra Guds egen søn. Hun insisterer på at komme i kontakt med Jesus, for hendes datter er syg, og hun har desperat brug for hjælp, men Jesus er i det afvisende hjørne. Han svarer hende ikke med et ord, står der,
- 20 hvilket unægtelig forekommer som en noget kølig optræden fra ham, der efter sigende er kommet for at vise alle mennesker barmhjertighed.
- Kvinden beder om netop den, hans barmhjertighed, og frem for at give op kaster hun sig ned foran Jesus og trygler om hjælp, skønt hun som kanaærer og
- 25 del af et andet folk ikke umiddelbart tilhører dem, der oprindeligt blev set som

de udvalgte. Og pludselig vender Jesus brat om og hylder kvindens stærke tro og helbreder hendes datter. Ikke blot er kvindens tro stor – det er sandelig også hendes evne til ikke at give op. Åbenbart ser hun sig selv som et menneske, der har et valg og en mulighed for at påvirke sit eget liv i en god retning. Selv når
30 hun står overfor Guds egen søn og i første omgang er blevet afvist af ham.

Jeg har på fornemmelsen, at vi bevæger os ind i en periode, hvor der vil blive lagt mere vægt på den enkeltes evne til at præge og tage ansvar for sit eget liv. Det er kun naturligt efter lang tid med så megen tale om mennesket som prisgivet
35 strukturer og ydre omstændigheder, og vi har længe levet i en blanding af *ophøjelse* af individet og *medlidenhed* med det. Der er blevet udviklet et så stærkt kriseberedskab, at der i dag rundt omkring i det offentlige rum ivrigt reklameres for tilbud om hjælp til ensomhed, sorg, generthed, angst og andet, og man aner, at de indre skavanker fylder meget i tidens fortælling om os.

40 Nok af samme årsag har et politisk parti lanceret en kampagne, hvor formanden beskriver tilstanden, hvor det er, som om man intet kan stille op, hvorpå han kækt – næsten på grænsen til det irriterende – siger: ”... og så alligevel, du har altid et valg. Du kan hver dag vælge at være opgivende eller vedholdende,
45 egoistisk eller næstekærlig, smålig og forsmået eller storsindet og føle glæde over andres succes. Du har altid et valg.” Ordene kunne – eller burde kunne – stamme fra et hvilket som helst parti, for de er først og fremmest eksistentielle og etiske og beskriver det rum, hvori ethvert menneske har en frihed til at vælge noget ødelæggende fra og noget livgivende til.

50 Og nej, det er ikke hårdt at mene dette, som en del vil hævde. Heller ikke set i lyset af hvilke frygtelige situationer, mennesker rundt omkring på kloden befinder sig i, for selv de mest udsatte skal tilkendes muligheden for og friheden til at kunne fastholde et greb om eget indre. Også det menneske, der befinder sig
55 i stor nød, kan erfare styrke ved at insistere på at have indflydelse på sine egne tanker. Fastholder vi ikke den mulighed, risikerer vi at gøre den mest udsatte til kun et offer eller den forstødte til kun en fortvivlet flygtning.

Alle har et privat rum, og den jødiske filosof Hannah Arendt spekulerede over
60 alt dette efter at være undsluppet Hitlers Tyskland, hvorefter hun som flygtning skulle finde sig selv. Som svag, som et offer for det nazistiske jødehad, men også som én, der bare længtes efter værdighed. Hannah Arendt ønskede ikke at blive opfattet som værgeløs og være genstand for andres medlidenhed, og hun skrev:

65 ”Hvis vi bliver frelst, føler vi os ydmygede, hvis vi bliver hjulpet, føler vi os fornedrede. Vi slås som gale for at leve som en privatperson med en individuel skæbne.”

Hannah Arendt var blevet afvist af sit land og dele af sit folk og indså, at hun
70 måtte begynde forfra gennem bevidste valg, som enhver må, når retningen ikke længere giver sig selv. Så kan man blive nødt til at vælge mennesker fra, der ikke gør én noget godt, man kan love andre sin troskab, man kan forsøge at aflægge destruktive vaner og ikke mindst kan man stræbe efter at afgøre, hvorfra man egentlig tror, livets styrke stammer. Man kan forsøge at være en individuel
75 skæbne og selv have indflydelse på den.

Dette gør kvinden med den syge datter, da hun, efter at Jesus har afvist hende, beslutter at falde på knæ for ham. Nogen undrer sig sikkert over, at Jesus overhovedet kan finde på at afvise nogen, da det jo netop er ubetinget
80 barmhjertighed, vi forbinder ham med. Men sagen er nok, at Jesus muligvis i begyndelsen mente, at han primært var blevet sendt til det folk, der i Det Gamle Testamente omtales som udvalgt. Og at det først gradvist går op for ham, at han er sendt til alle. Kvinden her er med til at demonstrere det revolutionerende nye, der blev kristendommens essens – at enhver, der tror på, at Jesus er den Guds
85 søn, der kan frelse, hører med til de udvalgte. Det gør kvinden, derfor tåler hun den store afvisning og bønfalder Jesus, og med dén handling indleder hun en ny begyndelse for sig selv. Det gør hun ved at nægte blot at være offer og blot at være skrøbelig og ved at beslutte sig for, at Gud findes.

90 Men kan man det? Har man virkelig altid et valg, og kan man vælge at tro på Gud? Ja, det kan man, og denne kvinde er god at tage ved lære af, for som jeg sagde før – når man ved, hvordan man reagerer på afvisning, ved man en hel del om sig selv. Og hun reagerer ved at beslutte, at hendes skæbne skal være at tro på en ny begyndelse, hvor der findes udfrielse fra alt det, der lige nu kan virke så
95 håbløst. Hun vælger at tro på, at hun er stærkere, end hun måske forestillede sig og faktisk har indflydelse på sin egen skæbne.

Det er præcis denne insisteren, der kan gå en smule tabt i vor tids kredsen om alt det, der gør ondt. Og ja, vi er skrøbelige, for vi er mennesker, der føler os
100 lamslåede over, at vi skal dø, som kan erfare grusomhed og uretfærdighed, og som hver dag mærker humørets evindelige udsving. Mens vi tilmed udsættes for en endeløs strøm af informationer om alverdens lidelser. Men på et tidspunkt

kan man tage en beslutning.

105

Jeg tog én, da jeg var i begyndelsen af 30'erne og længe havde spekuleret en del over livet og døden og ondskaben og krigene og kærlighed og evighed. Jeg nåede frem til, at jeg var så langt fra selv at kunne forstå nok eller udrette nok, at jeg blev overbevist om, at det faktisk er meningen, at vi skal indse, at den sande trøst og styrke og følelse af ansvarlighed kommer til os udefra. Og at vi kan vælge det til. Da bevægelsen var gjort – da jeg var faldet på knæ – voksede troen videre på sin egen måde som en magt, der er noget helt andet end mig. Og som samtidig er helt tæt på mig, men det begyndte med en bøn og en beslutning, og hvis nogen spørger, om jeg har fået, hvad jeg bad om, er svaret ja. Ikke fordi jeg ikke stadig er bange for at dø, og ikke fordi jeg ikke stadig elsker og udretter for lidt, men fordi jeg tror på, at både min skrøbelighed og min syndighed kan rummes af Gud.

Mennesket har altid et valg, og det største af dem alle er, at vi kan bede ham om at bære hver eneste egoistiske handling, hver eneste misundelige tanke, hvert eneste modløse hjertesuk og hver eneste afvisning, der engang følte ubærlig. Intet af alt dette skal bestemme min skæbne, og man kan vælge at bede Gud om hjælp, så det ikke kommer til at ske.

Også Søren Kierkegaard tror på, at vi har et valg, og han skriver om, hvordan gudsforholdet handler om både Jesu ønske om at trække mennesket til sig og menneskets egen beslutning om at lade det ske. Kierkegaard skriver: ”Han vil drage Mennesket til sig, men han vil, for i Sandhed at drage ham til sig, kun drage Mennesket som frit Væsen til sig, altsaa gennem et Valg.”

130

Vi skal ikke tvinges ind i et forhold til Gud, det ville være et falsk forhold, vi skal selv nære et ønske om det, og mens Jesus i første omgang afviser kvinden, der kommer til ham, lærer vi siden, at Guds søns mission på jorden kom til at handle om aldrig nogensinde at afvise nogen. Dermed er valget op til os. Vi kan vælge Gud til, og vi kan vælge Gud fra, men Gud står der stadig, uanset hvor mange gange vi beslutter os for at leve uden ham. For ”Han vil drage Mennesket til sig”, som Kierkegaard skriver, og jo mere vi i løbet af livet gør os de mange tanker om eget væsen, vores evne til at elske og den store mærkelige gråzone af god vilje og alle de mere eller mindre ubevidste grader af selvoptagethed – altså, syndighedens indiskutable virkelighed – desto større er muligheden for, at vi med årene kan nå frem til øjeblikket, hvor vi som kvinden med den syge datter

140

skal vælge at falde på knæ for Jesus eller lade være med at gøre det. Dette er menneskets store valg.

145

Når man ved, hvordan man reagerer på den store afvisning, ved man en hel del om sig selv. En søn kan med tiden opgive sin mor, hvis han om og om igen erfarer, at hun end ikke kan se ham i øjnene, når han bare gerne vil gøre hende glad igen, vi kan opgive hinanden, når tilliden er væk, og man kan miste troen på Guds godhed, når verden ikke synes at ville én det godt. Men Jesus kom ind i den – denne vores verden og levede og talte og døde og opstod fra graven for at vise os, at mens vi kan fylde hinandens liv med afvisninger, kan vi tro på, at vi ikke i sidste ende vil blive afvist af den magt, der satte os her. For overalt lyder Jesu ord, og alt hvad vi skal gøre, er som frie mennesker at falde på knæ og vælge ham til. Så vil han give dig mere styrke, end du troede, at du skulle opleve, og skabe tillid til, at selv om meget kan føles skrøbeligt i dette menneskeliv, har du kræfter, fordi han bærer det for dig. Vores opgave er at vælge at tro på, at dette virkelig er sandt.

160 Amen.

Kilde

165 Manuskript taget fra jesuskirken.dk med tilladelse fra udgiver og taler

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

170 2. søndag i fasten, Første tekstrække, Prædiken

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/sorine-gotfredsens-praediken-2-sondag-i-fasten>

175

180